

**De
Bijloke**

Muziekcentrum

Ladder naar het paradijs

LIEDTEKSTEN

Collegium Vocale Gent & Philippe Herreweghe

LUDOVICO AGOSTINI

Svegliati homai

Svegliati homai da questo lungo e rio
Sonno, che viva t'ha quasi sepolta
Ne le miserie umane, anima stolta;
E ponti sotto i pie speme, e desio.

Inalza gli occhi al gran splendor di Dio,
Ch'ei questa nebbia tenebrosa, e folta,
Onde sei stata si gran tempo involta,
Disgombra, Signor benigno e pio.

Seconda parte

Chiudi gli orecchi al dolce, e lusinghiero
Canto di queste false, empie sirene,
Gioie del mondo, oime, troppo possenti:

Drizza a guisa di strale il tuo pensiero,
E i tuoi santi desiri, al sommo bene;
Né diletto mortal più ti contenti.

Ontwaak dan toch uit deze lange en boze
slaap, die je bijna levend heeft begraven
in menselijke ellende, o dwaze ziel;
en leg onder je voeten hoop en verlangen.

Hef je ogen naar Gods grote luister,
want Hij zal deze duistere en dichte nevel,
waarin je zo lange tijd bent gehuld geweest,
verdrijven – die goedgunstige en vrome Heer.

Tweede deel

Sluit je oren voor het zoete en vleiende
gezing van deze valse en goddeloze sirenen,
vreugden van de wereld, ach, al te machtig;

Richt, als een pijl, je denken,
en je heilige verlangens, op het hoogste goed;
en laat sterfelijk genot je niet langer
behagen.

LUDOVICO AGOSTINI

Ecco il sol

Ecco il sol novo strugge la neve
Ecco vien fuori
Cinto il novo anno di caduchi fiori
Anima il tempo fugge
E tu pur nel tuo gielo
Ch'ogni buon seme ogni bel frutto adugge
Sonnachiosa ti stai misera sereno il cielo
E del sol vero a i rai
Di non caduchi fior ornati homai.

Zie, de nieuwe zon doet de sneeuw verdwijnen;
zie, zij treedt tevoorschijn,
en omhelst het nieuwe jaar met vergankelijke
bloemen.
De tijd bezielt en vlucht voorbij,
en jij blijft in je eigen kilte,
die elk goed zaad en elke schone vrucht
verschroeit,
slaperig vertoef je daar, ellendige – terwijl de
hemel helder is,
en door de stralen van de ware zon
niet langer met vergankelijke bloemen
getooid.

CIPRIANO DE RORE

Hor che'l ciel e la terra

Hor che'l ciel e la terra e 'l vento tace,
e le fere e gli augelli il sonno affrena,
notte il carro stellato in giro mena
e nel suo letto il mar senz'onda giace,

veglio, penso, ardo, piango e chi mi sface
sempre m'e innanzi per mia dolce pena:
guerra e il mio stato, d'ira e di duol piena,
e sol di lei pensando ho qualche pace.

Seconda parte

Così sol d'una chiara fonte viva
move il dolce e l'amaro ond'io mi pasco;
una man sola mi risana e punge.

E perché il mio martir non giunga a riva,
mille volte al dì moro e mille nasco,
tanto dalla salute mia son lunge.

Nu hemel, aarde en wind verstillen,
en dieren en vogels door slaap worden
bedwongen,
de nacht haar sterrenwagen rondvoert,
en de zee in haar bedding zonder golven rust,
waak ik, denk ik, brand ik, huil ik – en wie mij
verteert
staat mij steeds voor ogen, tot mijn zoete pijn;
oorlog is mijn staat, van toorn en smart vervuld,
en slechts door aan haar te denken vind ik
enige vrede.

Tweede deel

Zo ontspringt uit één heldere, levende bron
het zoete en het bittere waarvan ik leef;
één enkele hand geneest mij en verwondt mij.

En opdat mijn marteling geen einde vindt,
sterf ik duizendmaal per dag en word
duizendmaal herboren,
zo ver ben ik van mijn heil verwijderd.

LUDOVICO AGOSTINI

Hor che'l ciel e la terra e' il vento langue

Hor che'l ciel e la terra e' il vento langue
E l'aria e tutta tenebrosa, e scura,
Poi che l'alto Fattor tinto di sangue
Sta su la Croce dispietata, e dura:
Ragion e ben, ch'anch'io vedendo esangue
La bella carne immacolata, e pura,
Sol per mia colpa, in pena, e stratio tanto
Sospiri forte e mi consumi in pianto.

Nu hemel, aarde en wind bezwijken,
en de lucht geheel duister en donker is,
nu de hoge Schepper, met bloed bekleet,
aan het meedogenloze en harde kruis hangt:
rede en goedheid gebieden dat ook ik, ziende
het bleke, ongerepte en zuivere vlees,
louter door mijn schuld in zulk een pijn
en marteling, diep zucht en mij verteer in
tranen.

LUDOVICO AGOSTINI

La morte è morta

La morte e morta, per morte di morte,
Di quel che a la mia morte diede vita,
La vita che mi tiene in questa vita,
M'invita in vita a pianger la sua morte.

Diede morte a la morte, morta morte,
Per far la vita morta nuova vita,
A la mia vita, non vita, ma vita,
Di morte eterna, e morte de la morte.

Seconda parte

La vita e breve, e non puo tardar morte,
Di non dar morte a la mia morta vita,
Che così piace a la vita di vita.

Et io che bramo la vita di vita,
Piangendo morte pregaro la morte,
Che mi dia vivo morte, e morto vita.

De dood is overwonnen door de dood
van Hem die aan mijn dood het leven gaf;
want zolang het leven mij in leven houdt,
moet ik zijn dood bewenen.

Aan de dood gaf Hij de dood;
de dood stierf om ons sterfelijk leven
eeuwig te maken; aan mijn leven gaf Jezus
het ware Leven, en zo veroordeelde Hij de
dood tot eeuwige dood.

Tweede deel

Het leven is kort, en de dood kan niet talmen
om geen einde te maken aan mijn gestorven
leven, zoals het behaagt aan het Leven van het
leven.

En ik, die verlang naar het Leven van het leven,
zal wenend om de dood de dood smeken
dat zij mij levend de dood geeft, en gestorven
het leven.

LUDOVICO AGOSTINI

Signor la pena

Signor, la pena del mio grave errore
Non fuggo non, ma in questa vita
attendo
Che ne l'altra provar paventa il core
L'effetto, oime, del tuo furor tremendo:
Dunque la sferza hor del tuo santo
amore
Fam mi sentir, poiche mia vita emendo:
Che dolce e il mal di questo fragil velo
Pur che l'anima accolghi al fin in cielo.

Heer, de straf voor mijn zware dwaling
ontvlucht ik niet, maar in dit leven wacht ik,
want in het andere vreest mijn hart te
ondervinden
het gevolg, ach, van uw ontzagwekkende
toorn;
laat mij dan nu de gesel van uw heilige liefde
voelen,
nu ik mijn leven wil beteren:
zoet is het lijden van dit broze omhulsel,
mits de ziel ten slotte in de hemel wordt
opgenomen.

CARLO GESUALDO
Peccantem me quotidie

Peccantem me quotidie,
et non me paenitentem,
timor mortis conturbat me:
Quia in inferno
nulla est redemptio,
miserere mei, Deus,
et salva me.

Zondigend elke dag,
en geen berouw tonend,
verontrust mij de vrees voor de dood:
Want in de hel
is geen verlossing,
ontferm U over mij, God,
en red mij.

CIPRIANO DE RORE / PETRARCA
Padre del ciel dopo i perduti giorni

Padre del ciel, dopo i perduti giorni,
dopo le notti vaneggiando spese,
con quel fero desio ch'al cor s'accese,
mirando gli atti per mio mal sì adorni,

piacciati omai col Tuo lume ch'io torni
ad altra vita et a piu belle imprese,
sì ch'avendo le reti indarno tese,
il mio duro adversario se ne scorni.

Seconda parte

Or volge, Signor mio, l'undecimo anno
ch'i' fui sommesso al dispietato giogo
che sopra i piu soggetti e piu feroce.

"Miserere" del mio non degno affanno;
reduci i pensier' vaghi a miglior luogo;
ramenta lor come oggi fusti in croce.

Vader des hemels, na de verloren dagen,
na de nachten in dwaze dromen verspild,
met dat felle verlangen dat in mijn hart
ontbrandde,
toen ik daden aanschouwde, tot mijn
verderf zo bekoorlijk,
moge het U behagen dat ik door Uw licht keer
tot een ander leven en tot schoner streven,
zodat, nu de netten tevergeefs zijn gespannen,
mijn harde tegenstander beschaamd zal
heengaan.

Tweede deel

Nu keert, mijn Heer, het elfde jaar,
dat ik mij onderwierp aan het meedogenloze
juk dat des te wreder drukt op wie zich het
meest onderwerpen.

"Erbarm U" over mijn onwaardige lijden;
leid mijn dwalende gedachten naar een
betere plaats;
herinner hen eraan hoe Gij heden aan het
kruis hing.

LUDOVICI AGOSTINI

Padre del ciel

Padre de ciel poi ch'io m'aveggio e piango
Ch tropp dal tuo regno mi dilungo
Gradisci il pianto ond' hoggi io lavo et
ungo
Tuoi santi piedi e mia durezza frango.

Non consentir che tra le spine e'l fango
De la palude in ch'io m'affondo e pungo
Mi giungan l'ombre oime quanto egli e
longo
Questo error mio ne pur me ne rimango.

Seconda parte

S'in qui non trovo ch'orma de la mie
Stampi la strada tua che par si alpestra
E son del giorno homai piu in la ch'a
terza.

Prima ch'afferi o piu lontan travie
Rimenami al camin de la man destra
Col raggio Signor mio non con la sferza.

Vader des hemels, nu ik tot inzicht kom en
ween
dat ik mij zo ver van Uw rijk verwijder,
aanvaard de tranen waarmee ik heden was
en balsem
Uw heilige voeten en mijn hardheid verbreek.
Sta niet toe dat tussen doornen en slijk,
in het moeras waarin ik zink en mij verwond,
mij de schaduwen bereiken – ach, hoe lang
duurt deze dwaling, en toch verlaat ik
haar niet.

Tweede deel

Indien ik tot nog toe geen spoor van de mijne
vind dat Uw weg tekent, die zo steil en moeilijk
schijnt, en ik reeds verder ben dan het derde
uur van de dag,
breng mij, vóór ik verder afdwaal of mij verlies,
terug op het pad van Uw rechterhand,
met Uw lichtstraal, mijn Heer – niet met
de gesel.

LUDOVICI AGOSTINI

Nel sole e ne la luna

Nel sole e ne la luna en ne le stelle
Saran dice il Signor segni stupendi
Per cotera con flutti aspri e tremendi
La terra il mar a cosi rie novelle.

Tremanti andran le genti meschinelle
Cercando per salvarsi abissi horrendi
Apparira fra tuoni e fra gli incendi
Il giusto Dio che gli empi arda e flagelle.

Seconda parte

Hor se ne in ciel havra ne in mar ne in terra
Loco secur Lasso che fia di noi ciechi
mortali?
Per tempo armianci incontro a l'aspra
guerra
Ch'a tanti mali resister pote e vincer alto
furore.

In de zon en in de maan en in de sterren
zal, zo zegt de Heer, tekenen Hij wonderbaar
tonen; daarom zullen met woeste en
verschrikkelijke golven
aarde en zee zulke kwade tijdingen
ondergaan.
Bevend zullen de ellendige mensen rondgaan,
op zoek naar gruwelijke diepten om zich te
redden; verschijnend tussen donder en tussen
vlammen zal de rechtvaardige God komen,
die de goddelozen brandt en geselt.

Tweede deel

En als er dan noch in hemel, noch in
zee, noch op aarde een veilige plaats zal
zijn – ellende, wat zal er van ons blinde
stervelingen worden?
Laat ons daarom tijdig de wapens opnemen
tegen de bittere strijd,
die tegen zoveel kwaad kan standhouden
en de hoge toorn kan overwinnen.

LUDOVICI AGOSTINI

L'anima mia Signore

L'anima mia, Signore,
Gia creatura di tua man sì degna
Hor te suo creatore,
Chi'l crederebbe,e d'albergare indegna.
Deh se'l fetor de la corporea stanza
Com'e ben dritto, abhorri,
Almen la tua sembianza
Che langue in lei, soccorri.
Dì tu col verbo tuo: "Sanata sia",
E sanata sara l'anima mia.

Mijn ziel, Heer,
eens een zo waardig schepsel van Uw hand,
nu, wie zou het geloven,
onwaardig om haar Schepper te herbergen.
Ach, als Gij de stank van het lichamelijke
verblijf – zoals het recht is – verfoeit,
help dan ten minste Uw eigen gelijkenis,
die in haar wegwijnt.
Spreek Gij met Uw woord: "Zij zij genezen",
en mijn ziel zal genezen zijn.

LUDOVICI AGOSTINI

Chi non sete mortal berà queste acque

Chi non sete mortal bera queste acque
Di bere altre acque havra poi nova sete
Ma chi queste lasciando bera l'acque
Ch'io le vo dir l'acque ch'io le daro
D'un fonte in lui ch'estinguera la sete
Ch'uscendo quindi saliranno in vita
Dove morte non e ma sempre vita.

Wie niet sterfelijk is, zal van deze heldere
stromen drinken; en wie van andere
wateren proeft, zal opnieuw dorst voelen.
Maar wie deze verlaat en deelneemt
aan de wateren die ik u zal noemen – de
wateren die ik zal schenken – in hem zal
een levende bron ontspringen, die alle
dorst tot zwijgen brengt; en uit haar
vloeiing zal hij opstaan
tot dat leven waar geen dood is,
maar eeuwig leven.